

MŁODZIUCHNY (38) *ai*

młodziuchny (37), **młodzuchny** (1) *Leop.*

o jasne.

sg m N młodziuchny (7). ◇ *D* młodziuchnému (1). ◇ *A* młodziuchn(e)go (1). ◇ *I* młodziuchnym (3). ◇ *f N* młodziuchną (3), młodziuchn(a) (1). ◇ *G* młodziuchn(e)j (1). ◇ *D* młodziuchn(e)j (2). ◇ *A* młodziuchną (1). ◇ *I* młodziuchną (3). ◇ *V* młodziuchną (2). ◇ *n N* młodziuchn(e) (1). ◇ *L* młodziuchn(e)m (1). ◇ *V* młodziuchn(e) (1). ◇ *pl N subst* młodziuchné (5); -é (2), -(e) (3). ◇ *G* młodziuchnych (1). ◇ *D* młodziuchnym (3). ◇ *A m pers* młodziuchn(e) (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

Dem. i intens. od „młody”:

1. *Od znac. ‘taki, który jest w początkowym okresie swojego życia’ (34) :*

a. *O człowieku; depubes Calep; peradulescens, tenellus Cn (33) : GliczKsiąż D6v; iż oná młodziuchną ná ten čás była w łożym prawie roku CzechRozm 130; iáko we dwudzieštu lat/ młodziuchną zořtawřzy wdowá/ ták goráco ná fię chorągiew krzyżá świętego wzięła SkarŻyw 195, 180, 250, 411, 507; Calep 309b; ZbylPrzyg B3 [2 r.].*

[W przeciwstawieniach: »młodziuchny ... starzuchny, zgrzybiały«: MrowStadło A8; Oycá mamy řtárzuchnego/ á brátá młodziuchne⁸⁰ [pater senex et puer parvulus; Oycá řtáręgo/ y chłopię mále WujBib] Leop Gen 44/20 (Linde).]

Wyrażenia: »młodziuchna mężátka« (1): Młodziuchney Mężátce. ZbylPrzyg B2.

»młodziuchny młodzieniec« (1): vyrzał one⁸⁰ w kořciele Bożym ławne⁸⁰ káznodzieię Fráncífzkanow Bernárdyná/ ielzczę młodziuchnym młodzieńcem SkarŻyw 311.

»młodziuchna niewiast(k)a« (2): y napyřřal za řyá oto młodziuchna nyeuyářta [virgo Vulg Is 7/14; Pánná WujBib] pocznye y porodzy PatKaz II 61; Młodziuchney Mężátce. TY młodziuchna niewiářtko ktora řwe iágody/ Kwiatem pierwfzym okrywałz twoy wiek bárzo młody ZbylPrzyg B2.

»młodz(i)uchna panna, panienka, panienczka« (1:1:1): Też teⁿże plařtr przyłožony ná pierfi młodziuchney panienki/ nie dopuřřcza ym rořć. FalZioł I 35b; Oley wylany imię twoie/ przetoż młodziuchne panny [adulescentulae; pánienki WujBib] miłowały cię. Leop Cant 1/2; SkarŻyw 242.

»syn, synaczek młodziuchny« [szyk 3:1] (3:1): OpecŻyw 28v; LubPs dd6; BielKron 240v; Sina ięgo młodziuchnego Leřka z Matka ięgo naznatzono za Pana PaprUp B3.

[»młodziuchna żonka«: Częgo w Dawidzie Krolu ktory młodziuchną á nadobną żonkę funámitym [!] iuż będąc zgrzybiałym/ był poiął MrowStadło A8.]

Szeregi: »młodziuchny a miękuchny« (1): ták theż mámká řtárác fię będzie/ áby yákim złym obyczáyem á przymyotem dzyecyęcyá nye zępłowála/ co fię řnadz rychło tho dzyecyęcyá przymyę á chyći gdy yeřřczę młodziuchne á miękuchne yeřř/ yákoby wořk GliczKsiąż D5v.

[»młodziuchny a nadobny«: MrowStadło A8 cf »młodziuchna żonka«.]

Przen: Metonimicznie: należący do młodego człowieka, dziecka (4) : Członki twę młodziuchné/ ij kořtki niewinné/ w ořtrę loże włožoné/ w chuřtky obwinioné. OpecŻyw 19, 18v; TarDuch B; Niezmierny ięy frařunek/ w głowkę młodziuchną w bieg. PaxLiz B2.

a. *W funkcji rzeczownika; iuvenus Mącz; peradulescentulus Cn (7) : Mącz 179c [2 r.];* Ieſli tá tho młodziuchna ieſt iemu żoną żadnym obyczáiem ſie mu nie ziawię. *HistRzym 26v; Thákże ono rzekł vmárley dziewce iednego Pána: Młodziuchna [puella PolAnt Luc 8/54; dziewczeczko WujNT] thobie mowie wſtań. GrzegŚm 8; SkarŻyw 411; PaxLiz B3v; ZbylPrzyg B2.*

b. *O roślinach; novellus Cn (1) :*

W porównaniu (1): Abowiem yako młodziuchnym ſzczepeczkom tycze bywayą przywiązowane/ [...] także też y młodzieńczykom mają być takowy towarzíſze przidani *KwiatKsiąż Dv.*

2. *Od znac.: 'wczesny'; tenellus Cn (2) :*

Wyrażenie: »młodziuchne lata« [*w tym: za młodziuchnych lat (1)*] (2): Iż práwye zá młodziuchnych lat potrzebá áby rodzicy zlecáli ſyny ſwe wczýć. *GliczKsiąż Kv; ktorých [postów] ácz one młodziuchne látá nieznoſiły: wſzákże poſtánowił ſobie Bernárdyn/ ſobotę każdą Bogu poſćić SkarŻyw 459.*

*** *Bez wystarczającego kontekstu (2) : Mącz 448c; Tenellulus – Młodziuchni. Calep 1054b.*

Cf MŁODZIUCZKI, MŁODZIUSIEŃKI, MŁODZIUTKI